

Rechtskrondig Weekblad

REDACTIE: Italiëlei, 99, Antwerpen

Abonnement: 100 fr. per jaar

Vereeniging zonder winstgevend doel

BEHEER: Lange Leemstraat, 99, Antwerpen

Postchecknummer: 3185.22

INHOUD:

Victor LEEMANS. — Het «dritte Reich» bereidt een nieuw recht voor.

RECHTSPRAAK.

Hof van Beroep Brussel. — 9e Kamer. — 27 November 1933. — I. Verzekering. — Cumulatie van een levensverzekering met een vergoeding verschuldigd na een ongeval door den dader. — II. Schadevergoeding. — Kapitaal in plaats van rente. — 10 % vermindering. — III. Schadevergoeding. — Kapitalisatie. — Sterftekosten. — IV. Schadevergoeding. — Deel van het inkomen voor eigen onderhoud bestemd.

Boetstrafelijke Rechtbank te Antwerpen. — 8e Kamer. — 5 Juli 1933. — Vordering door gehuwde vrouw voor persoonlijk geleden schade. — Machtiging van echtgenoot volstaat. — Man slachtoffer van een werkongeval. — Dader vervolgd voor Boetstrafelijke Rechtbank. — Aanstelling als burgerlijke partij door de vrouw voor morele schade niet ontvankelijk.

Handelsrechtbank Antwerpen. — 13 April 1933. — Concordaat. — Niet vervallen wissels komen niet in aanmerking voor het vaststellen der vereischte meerderheden.

Werkrechtshof Antwerpen. — Kamer voor werklieden. — 29 December 1932. — Gezinsvergoeding. — Toepassing van art. 20 al. 3 van de wet van 4 Augustus 1930. — Kind door vischer opgevoed en waarvan de ouders in de onmogelijkheid verkeerden tot het onderhoud bij te dragen.

NEDERLANDSCHE RECHTSPRAAK.

Kantongerecht Groenlo. — 3 November 1933. — Overtreding van het uniformverbod.

WETGEVING.

V. LENNEP. — Kiesrecht en kiesplicht. Jaarlijkse algemeene vergadering der Nederlandsche Advocaten-Vereeniging.

HET «DRITTE REICH» BEREIDT EEN NIEUW RECHT VOOR.

1. GROND TREKKEN VAN HET NATIONAAL-SOCIALISTISCH STAATSRECHT.

De «Peussenschlag» van 20 Juli 1932 die de toenmalige rijkskanselier Von Papen ondernam — en glansrijk won — tegen het ministerie Braun-Severing in Pruisen, toonde aan de geheele wereld dat in Duitschland de democratie enkel nog bestond in de artikelen van de Grondwet van Weimar. Een reële macht had zij niet meer. Zij was maar de façade waarachter in den grond een militair- en beambtenstaat regeerde die alleen wachtte op een politiek leider, om op den voorgrond te treden en openbaar de macht te beheeren. Von Papen was zich hiervan wel bewust als hij zonder veel wroeging de legaliteit met de voeten trad — wellicht met de herinnering aan een Fransche gezegde dat de legaliteit doodt — en even glimlachte over Otto Braun die met zijn Leipziger proces meende hem met een Dreyfuszaak schaakmat te zetten (1).

Inmiddels echter, terwijl de sociaal-democratie streed voor het formeel-juridisch behoud van de Grondwet van Weimar, groeide de nationaal-socialistische revolutie, met een snelheid die nog steeds aan een wonder gelijkijkt. Zij nam de politieke macht in handen, ontroonde de bestaande wettelijkheid en erkende enkel dit als recht, wat als dusdanig aan de leiders der revolutie voorzwoefde. In ieders herinnering leeft nog de gedachte aan de doortastendheid waarmee Hitler overging tot de gelijkschakeling der landen met het Rijk door het aanstellen van Rijksstadhouders — een nationaal-socialistische daad, die toenogtoe het diepst heeft ingegrepen in de grondwettelijke structuur van het Duitschland van Weimar (2). Dat door deze wet de landdagparlementen werden uitgeschakeld en ze niet meer herkozen werden op 12 November is u bekend.

Hoe er verder de grondwettelijke structuur van Duitschland zal uitzien, kan in concreto nog niet worden gezegd. Des te minder als men ziet hoe zelfs de wet op de gelijkschakeling der landen eerlang zal «volledigd» worden — een teken dat hier nog tastend wordt vooruitgegaan. Het nationaal-socialisme heeft totnogtoe hoofdzakelijk de wereldbeschouwing van het «Dritte Reich» gepropageerd, het politiek beeld van den nieuwen Deutschen staat voorgesteld. Welke bepalinge staatsrechtelijke vormen dit nu zal aannemen, wordt thans in juridische middelen sterk gediscussieerd en brochuren zien over deze kwestie het licht. Een

definitieve vorm, echter, werd nog niet vastgelegd. De voorloopige Grondwet van 24 Maart 1933 draagt alle kenmerken van een overgangsregeling (3).

In elk geval leeren we hieruit nog, dat naar fascistisch model, de nationaal-socialistische partij door het grondwettelijk recht officieel erkend wordt, dat de strekking bestaat om de bijzonderste partijorganen tot staatsorganen te maken. Ook zien we dat door een ministerieel besluit van 29 Juni 1933, de plaatsvervanger van Hitler deelneemt aan de vergaderingen van het rijksministerie. En het is opvallend geweest hoe de Pruisische Staatsraad overwegend samengesteld werd uit hogere leiders van de N. S. D. A. P. (4).

2. DE «AKADEMIE FÜR DEUTSCHES RECHT».

Met het oog op den uitbouw van het Duitse recht in overeenstemming met de nieuwe levensvormen die het nationaal-socialisme voorhoudt, werd een Akademie für Deutsches Recht in het leven geroepen, waaraan de voorbereiding van de rechts-hervormingen officieel werd toevertrouwd. Bij de vorming van deze Akademie is men uitgegaan van de gedachte dat de juridische nieuwbouw van Duitschland geen zaak mocht zijn van de rechtgeleerden alleen, maar vooral van het Duitse volk, zooals het in de nationaal-socialistische partij tot politieke mondigheid gekomen is. De kloof tusschen volk en recht moet overwonnen worden, hoort men thans herhaaldelijk zeggen; het recht moet «de spiegel van de ziel des volks» zijn, hoorden we laatst in een radiorede van Dr Volkmar. Daarom werd eerstens de Akademie für Deutsches Recht voor een goed deel samengesteld uit leiders van de nationaal-socialistische beweging, uit representatieve vertegenwoordigers van handel, nijverheid en landbouw en geschiedt haar werk in volledige samenwerking met het Commissariaat voor Rijksrecht, met de «Bund Nationalsozialistischer Deutscher Juristen» en de rechtsafdeeling van de rijksleiding der N. S. D. A. P. De Akademie maakt zich de praktische ervaringen met het volk van de rechtsafdelingen, evenals de ondervinding van de Bond der Duitse Juristen ten nutte, geeft aan het geheel een juridischen vorm en een wetenschappelijken grondslag en overhandigt haar voorstellen door het Com-

missariaat voor Rijksrecht, aan den minister van Justitie.

Buiten de hervorming van het staatsrecht, dat de bijzondere aandacht der Akademie geniet en die er bestudeerd wordt, onder leiding van Dr R. Freisler, werden vijf commissies samengesteld, die respectievelijk de strafrechtelijke hervorming en de hervorming van de rechtspleging bestudeeren.

Een bijzondere zorg zal door de Akademie ook gewijd worden aan de hervorming van de juridische opleiding. Twee gezaghebbende juristen Schraut en Freisler hebben desaangaande meegedeld, dat naar hun opvattingen een hervorming van de juridische opleiding niet mogelijk is zonder een algeheele hervorming van het middelbaar en hooger onderwijs. Bovendien legde Schraut, plaatsvervanger van den commissaris voor Rijksrecht Dr Frank, er in een interview den nadruk op, dat voortaan de vergelijkende studie van het recht grondig zou worden bijgebracht aan de toekomstige juristen (5). Dr. Freisler keerde zich vooral tegen de thans heerscheende enge opleiding van vakjuristen, tegen de verwording van de universiteit tot een hogere vakschool. Een aanklacht die sinds jaren reeds met den sterksten nadruk werd gedaan door Max Scheler, door de «Kreis» om Stefan George e.a. en die thans in Duitschland algemeen wordt herhaald en uitgroeit tot de omvorming van de Duitse universiteit in een politieke universiteit (zie o.m. Freyer, Mannhardt, Rein). De taak die de universiteit tegenover de juristen te vervullen heeft, zegt Dr Friesler, is er voor te zorgen dat een geslacht van beampten en organisatoren gekweekt wordt, dat de totaliteit van de Duitse levens- en staatswerkelijkheid overziet, dat verbonden is met de volksgemeenschap en op zijn gebied doet wat volk en staat van hem vergt (6).

Op 5 November heeft de Akademie met een plechtige zitting, gehouden te Berlijn, haar werkzaamheden officieel aangevangen.

3. HOE ZAL HET STRAFRECHT ER UITZIEN?

Inmiddels is de rijksminister voor Rechtswezen overgegaan tot een verandering van de burgerlijke rechtspleging, die aantoonde in welken zin de nationaal-socialistische wereldbeschouwing zal uitgedrukt worden in het burgerlijk recht. De nieuwe burgerlijke rechtspleging is doordrongen van een anti-liberalen geest. De minister is er van uitgegaan dat de heerschappij der partijen in de rechtspleging een uitloeijsel van het liberalisme was; voortaan zal de rechter alleen beschikken over den gang der proceduur.

Bovendien is volgens de nieuwe wet de optredende partij verplicht de waarheid te zeggen. De rijksminister heeft hiermee definitief een einde willen stellen aan zekere intellectuaalistische spitsvondigheid, die in de rechtspleging de leugen trachtte goed te praten. De advocaat mag hier enkel nog de belangen van zijn cliënt in het kader van de bestaande rechtsorde en als heraut van die rechtsorde verdedigen.

Een heel werk ter voorbereiding van het nieuwe strafrecht werd ondernomen door den Pruisischen minister van Rechtswezen H. Kerrl. Minister Kerrl heeft namelijk een uitvoerige «Denkschrift» gepubliceerd over

«Nationalsozialistisches Strafrecht» (7). Deze publicatie is niet enkel van belang omdat zij geschiedt onder de hoede van den Pruisischen minister voor Rechtswezen, maar evenzeer omdat ze tot stand kwam o.m. met de medewerking van Dr Freisler en Prof. Klee, twee juristen die een aanzienlijken rol zullen spelen bij den nieuwbouw van het Duitse recht. Het gaat niet op, in het kader van dit artikel een ontleding te geven van het hier ontworpen strafrecht. Wij beperken ons tot de weergave van eenige algemeene gedachten die de opstellers van dit ontwerp geleid hebben.

De taak van een nationalisistich staatsman, zegt Kerrl in zijn inleiding, ligt hierin dat hij de bestaande politieke, economische en sociale orde omvormt tot een echt nationaal gemeenschapsleven, wat beteekent, de organisatie der enkelingen tot een levend organisme waarin de enkeling het geheele, het geheele echter op zijn beurt den enkeling dient. Uit de vaststelling van deze taak wordt hem ook de rol van het strafrecht klaar. Het moet de willekeur van den enkeling zoodanig beperken dat het geheele geen schade lijdt. Het moet den enkeling verplichten bij al zijn handelingen rekening te houden met het bestaan en de welvaart van de natie. Zoodat het strafrecht een heel licht werpt op het heerschend begrip van den Staat.

Terwijl in den staat van Weimar, schrijft Dr. Freisler, het zwaartepunt van het strafrecht werd gelegd op de bescherming van de private, stoffelijke goederen en den handelen en wandelen van den enkeling in het economisch leven, wordt nu in het middenpunt van het strafrecht de bescherming gesteld van het volk zelf, van zijn «Bluts- en Schicksalgemeinschaft». Wij willen, zoo gaat Freisler verder, een einde stellen aan de ziekelijke neigingen die begonnen te twifelen of de Staat wel recht tot straffen had, aan een strafrecht dat geen bescherming kende van het kiemende leven, de toekomst der natie, aan een strafrecht dat sentimenteel humanitairisch den bandiet in 't middenpunt van zijn bekommernis plaatste. In de plaats daarvan moet een strafrecht treden dat de zedelijke goederen den voorrang geeft op de stoffelijke, dat in eerste instantie denkt aan de bescherming van de familie als de cel van het volkslichaam.

«Dann aber hat es an die Urkräfte des Volkes zu denken: die Wehr- und Arbeitskraft, die Kraft zur Mutterschaft, die sittliche und körperliche Gesundheit der Jugend, deren Zukunft in unsere treuhänderische Obhut gelegt ist.

Und danach soll das Strafrecht dem Einzelnen Arbeitssicherheit und Arbeitsfrieden gewährleisten, weil und soweit der Einzelne dem Volksganzen dient.

Arbeitssicherheit und Arbeitsfrieden aber setzt voraus, dass die Ehre des einzelnen Volksgenossen unantastbar ist. Ihr Schutz muss also dem Schutze der Sphäre seiner wirtschaftlichen Betätigung vorangehen.»

Voor de verdere karakteriseering van het ontworpen strafrecht, halen we hier nog eenige gedachten aan uit de «Allgemeine Vorschriften» die door Prof. Klee werden opgesteld.

Voor wat de indeeling der strafbare daden aangaat, zal men deze voortaan bepalen volgens het rechtsgoed dat onder de bescherming van de wet staat. De indeeling in misdaden, ver-

grijp, overtreding is afgeschaft. Men kent enkel nog het misdrijf, dat groot of klein wordt geacht naarmate het zich vergrijpt aan een meerder of minder rechtsgoed. De z.g. «overtredingen» worden ondergebracht bij de politieverordeningen.

Het grondbeginsel «nulla poena sine lege» (geen straf zonder geschreven wet) wordt in zoover opgeheven als voortaan de rechter ook die daden zal mogen straffen, die alhoewel niet voorkomend in het strafwetboek, toch strafbaar worden geoordeeld door het gezonde volksinstinct of door den geest van de bestaande wet.

Ook zal in eerste instantie niet meer de beschadiging van het rechtsgoed gestraft worden, de strafbare handeling dus; maar vooral «das gefährliche Verhalten des Täters».

Het middenpunt der belangstelling van het strafrecht steunt dus op het tekeer gaan van het «Unternehmen» der Herbeiführung eines verletzenden Erfolges, auf die Vornahme von Handlungen, die «geeignet» sinds, den oder jenen Erfolg herbei zu führen». Tot op een zekeren graad wordt hier dus naar een wilstrafrecht gestreefd. De wil om een strafbare daad te doen, wordt principieel gelijkgesteld met de daad zelf. De *dolus eventualis* wordt hier buiten bespreking gesteld.

Prof. Klee legt er ook nadruk op dat het noodig is het schrikwekkend karakter van de straf weer naar voor te brengen, een ruimer gebruik te maken van de doodstraf en tegen brutale kerels tekeer te gaan (zoals in Eng-

land) met lichamelijke straffen en vastenda-

gen. Strafbaar wordt ook het nalaten van een rechtspllicht — b.v. iemand laten verdrinken als men hem, zonder eigen levensgevaar, helpen kan. Ook wordt hij gestraft die zich meer verdedigt dan noodig is, b.v. een kind omver schiet dat appels steelt.

De verzachtende omstandigheden worden afgeschaft. In de plaats daarvan treden de z.g. kleine gevallen.

De beoordeeling van de hier gesignaleerde hernieuwingen kon in dit «voorbereidingsstadium» nog niet gedaan worden. Althans niet door buitenlanders. Zaak is thans in groote lijnen te weten wat in het «Dritte Reich» juridisch aan het worden is.

Victor LEEMANS.

NAWOORD DER REDACTIE. — Dit artikel werd ons reeds vóór enkelen tijd bezorgd. De verdaagde publicatie heeft echter de actualiteit van het artikel, dat trouwens bijgewerkt is tot op den huidigen dag, in niets verminderd.

(1) Carl Schmitt in zijn artikel «Rückblick auf ein Jahr deutscher Politik», verschenen in de Müncher Neueste Nachrichten, nr 205 van 28 Juli 1933.

(2) Zie hiervoor «Zweites Gesetz zur Gleichschaltung der Länder mit dem Reich» van 7 April 1933, o.m. te vinden, met commentaar, in de brochure van Carl Schmitt, «Das Reichsstatthaltergesetz».

(3) Carl Schmitt «Staat, Bewegung, Volk», blz. 7.

(4) Otto Koehreuter, «Grundriss der allgemeinen Staatslehre», blz. 166-76.

(5) «Der Ring», Nr 44, 1933.

(6) «Das Werden des Juristen im Dritten Reich», (7) Deckers' Verlag, Berlin Wg. In 8° 143 blz.

RECHTSPRAAK

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL.

9° KAMER. — 27 NOVEMBER 1933.

Voorzitter : M. De Landtsheer.

Raadsheren : M.M. Simon en Van der Heyden.

Adv. Gen. : M. Lepage.

Pl. : Mrs Elebaers, Van Rompaey en Van der Donck.

I. VERZEKERING. — CUMULATIE VAN EEN LEVENSVZERKERING MET EENE VERGOEDING VERSCHULDIGD NA EEN ONGEVAL DOOR DEN DADER.

II. SCHADEVERGOEDING. — KAPITAAL IN PLAATS VAN RENTE. — 10 % VERMINDERING.

III. SCHADEVERGOEDING. — KAPITALISEERING. — STERFTETAPELS.

IV. — SCHADEVERGOEDING. — DEEL VAN HET INKOMEN VOOR EIGEN ONDERHOUD BESTEMD.

I. — De vergoedingen die aan de erfgenen van het slachtoffer van een ongeval moeten worden uitbetaald door de voor dit ongeval aansprakelijke personen, mogen niet verminderd worden door aantrek van het bedrag eener persoonlijke levens- of ongevallenverzekering, genomen op het hoofd van het slachtoffer ten voordeele van deze erfgenen.

II. — Bij toekenning van een kapitaal in de plaats van een jaarlijkse rente, moet dit kapitaal met 10 % verminderd worden.

III. — Bij het berekenen van het kapitaal der vergoedingen, gebruikt het Hof de kapitalisatietabel, gevoegd bij het K. B. van 12 November 1929, omdat deze gesteund is op de moderne sterf-tafel opgemaakt door het Comité der Fransche Levensverzekeringsschappijen.

IV. — Veertig procent van het inkomen van een gehuwd man met een minderjarig kind moet beschouwd worden als bestemd voor den onderhoud van den man zelf.

O. M. Van Herwegen en zonen, Hoskens t/ R. en Mij Gebroeders Kets.

Aangezien de betichting bewezen is gebleven door het onderzoek voor het Hof gedaan; Dat de toegepaste straf billijk is;

Aangezien bewezen is, trouwens niet bewist, dat betichte de aangestelde is van de firma «Gebroeders Kets», handelsvennootschap onder gezamenlijken naam en dat de schadelijke daad niet vreemd is aan de uitvoering van het aan betichte toevertrouwd werk, gedurende dewelke zij verricht werd;

I. Voor wat betreft den eisch van de burgerlijke partij «A. Van Herwegen en zonen» :

Aangezien de eerste rechter de schade aan burgerlijke partij berokkend billijk heeft geraamd, doch ten onrechte heeft beslist dat het ongeval waarover het geschil loopt, gedeeltelijk te wijten was aan een fout begaan door auto-voerder D., aangestelde van burgerlijke partij;

Aangezien inderdaad het tot stilstand brengen van het voertuig, gestuurd door D., kan aan dezen niet als een schuldige gedraging toegerekend worden, daar een gewoon vooruitziend mensch niet kon voorzien dat gedurende een stilstand, die zeer kortstondig moest zijn en die overigens bij tijd en wijle was afgekondigd geweest door het sein «Stop» waarmede het voertuig was uitgerust, een tracteur zou aankomen met een breeden, zwaar geladen en van remmen niet voorzien sleepwagen, rijdende

met zulk een groote snelheid dat de bestuurder er van noch zou durven voorbijrijden alhoewel zulks misschien moeilijk maar toch niet onmogelijk was, noch zijn voertuig voor een hinder-nis tot stilstand zou kunnen brengen;

II. Voor wat betreft den eisch van de burgerlijke partij H. J., wed. G., handelende in eigen naam en als wettelijke voogdes van haar minderjarig kind R. G.;

Aangezien de eerste rechter de zedelijke schade aan wijlen V. G. en aan dezes minder-jarig kind berokkend billijk heeft geraamd;

Aangezien ten rechte het bestreden vonnis heeft beslist dat de zuivere inkomsten door den handel van het slachtoffer verschaft gemiddeld vijf en twintig duizend frank per jaar bedroegen en dat van dit basisloon moet worden afgetrokken veertig procent voor het persoonlijk onderhoud van het slachtoffer en tien procent als zekerheidsquotient;

Aangezien immers de aftrok van die tien procent dient gedaan te worden wegens de door den eersten rechter aangegeven reden en bovendien wegens het gewis voordeel voortvloeiende uit het onmiddellijk genot van een kapitaal;

Aangezien insgelijks ten rechte de eerste rechter voor de berekening van het kapitaal der vergoedingen den vermenigvuldiger heeft gebruikt die aangeduid wordt door de kapitalisatietabel gevoegd bij het koninklijk besluit van 12 November 1929, tafel die gestaafd is op de moderne sterf-tafels bewerkt door het Comité der Fransche levensverzekeringsschappijen;

Aangezien het bedrag der geneeskundige zorgen en der andere kleine kosten niet betwist wordt;

Aangezien de vergoeding aan eischeres toegekend voor de zedelijke schade haar persoonlijk veroorzaakt door den dood van haar echtgenoot niet evenredig is aan het berokkend nadeel en dient verhoogd te worden met 10.000 frank;

Aangezien én betichte én de voor hem burgerlijk aansprakelijke partij ten onrechte beweren dat van de vergoedingen die aan burgerlijke partij zullen toegekend worden, moet worden afgetrokken een som van 75.000 frank, welke zij ontvangen heeft van de maatschappij «La Providence» wegens een persoonlijke verzekering door wijlen haar echtgenoot bij die vennootschap afgesloten; immers de persoonlijke verzekering is een verzekering van geldsommen ontbloeit van al vergoedingskarakter en betaald vreemd aan al begrip van nadeel; indien aan de rechthebbende van den verzekerde ter gelegenheid van dezes overlijden een kapitaal werd uitbetaald, is zulks niet geschied ten titel van vergoeding noch wel ten titel van uitvoering van een overeenkomst;

Aangezien bovendien de oorzaak van de betaling der verzekeringsvergoeding ligt in de overeenkomsten het ongeval slechts de verwezenlijking is van de opschorsende voorwaarde onder dewelke de verzekeraar zich verbonden heeft terwijl de oorzaak der verplichting tot betaling eener schadevergoeding die op den dader van het ongeval berust in het ongeval ligt waarvoor de dader aansprakelijk is;

Aangezien hieruit wordt afgeleid dat de wederzijdsche verbintenissen van den verzekerden en van den derden persoon die burgerlijk verantwoordelijk is, zich van elkaar wezenlijk onderscheiden en door hun voorwerp, en door hun oorzaak, diensvolgens de uitvoering van een dier verbintenissen op de uitvoering van de andere niet kan toegerekend worden (Willy Van Eeckhout. Le Droit des assurances terrestres, 2° uitgave Nr 68; Brussel 23 Maart 1932; Rechtskundig Weekblad, 1931-1932, col. 505);

Om deze redenen :

Het Hof, alle verdere of tegenstrijdige besluiten afwijzende :

Gezien de wetsbepalingen in het bestreden vonnis aangehaald;

Doet het vonnis waarvan beroep te niet doch voor zoover alleen de eerste rechter den betichte en de voor hem burgerlijk aansprakelijke partij slechts tot de vergoeding der drie vierden van het aan burgerlijke partijen berokkend nadeel heeft veroordeeld, en de zedelijke schade door de burgerlijke partij Joanna Hoskens, Wwe Goyvaerts persoonlijk geleden op 10.000 frank heeft vastgesteld;

Dienaangaande verbeterende :

Veroordeelt solidairlijk betichte en de voor hem burgerlijk verantwoordelijke vennootschap «Gebroeders Kets» om te betalen ten titel van schadevergoeding :

1°) aan de burgerlijke partij Vennootschap in gezamenlijken naam «Van Herwegen en zonen» de som van 2101 frank, met de vergoedende intresten van af 12 December 1932 tot op 23 Juni 1933, dag der stelling van burgerlijke partij en met de gerechtelijke intresten vanaf laatstbepaalden dag;

2°) aan burgerlijke partij Joanna Hoskens weduwe Goyvaerts de som van 226.691,25 fr. met de vergoedende en de gerechtelijke intresten volgens het hierboven gemaakt onderscheid;

Bevestigt voor het overige de beschikkingen van het vonnis waarvan beroep, zoowel op strafrechterlijk als op burgerlijk gebied;

Verwijst solidairlijk betichte en burgerlijk verantwoordelijke partij in de gerechtskosten, gevallen op het hooger beroep.

NOTA : I. Vergelijk, buiten het in het vonnis aangehaalde arrest, een vonnis der Boetstrafelijke Rechtbank te Antwerpen betreffende de cumulatie van de vergoeding met het pensioen van een staats-bediente. R. W. 1931-1932, kol. 355.

Punt III. Vergelijk voor wat betreft de door de Rechtbank gebruikte sterf-tafel de nota onder het bovenvermelde vonnis der Boetstrafelijke Rechtbank in het R. W., kol. 355.

BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN

8° KAMER — 5 JULI 1933

Voorzitter : M. Casteleyn.

Rechtsheren : M.M. Laureysens en H. Van der Donck.

Pl. : Mters L. Kiebooms en F. Louveaux.

VORDERING DOOR GEHUWDE VROUW VOOR PERSOONLIJK GELEDEN SCHADE. — MACTIGING VAN ECHTGENOOT VOLSTAAT. — MAN SLACHTOFFER VAN EEN WERKONGEVAL. — DADER VERVOLGD VOOR BOETSTRAFFELIJKE RECHTBANK. — AANSTELLING ALS BURGERLIJKE PARTIJ DOOR DE VROUW VOOR MOREELE SCHADE NIET ONTVANKELIJK.

De vordering strekkende tot het herstellen der schade berokkend door een misdrijf, behoort toe aan al diegenen welke schade hebben geleden. Voor het uitoefenen harer persoonlijke rechten door eene gehuwde vrouw voistaat de machtiging van haar man.

De gehuwde vrouw, welke vergoeding vraagt voor de moreele schade welke zij lijdt tengevolge van de onvrijwillige slagen en wonden aan haar man toegebracht, kan zich niet aanstellen als burgerlijke partij wanneer deze schade voortvloeit uit een werkongeval, omdat ook deze schade forfaitair geregeld is door de wet van 24 December 1903.

Bertha Verhavert, echtg. Mertens, burg. partij en O. M. t/ Wilme Petrus en Vansittard

Gezien de stukken des gedings; Gehoord de gebeurlijke burgerlijke partij in hare middelen en besluiten ontwikkeld door Mer L. Kiebooms, advocaat;

Gehoord het Openbaar Ministerie in zijn advies;

Gehoord de betichte en de tweede gedaagde in hunne middelen en besluiten ontwikkeld door Mer Louveaux, advocaat;

Aangezien de betichte en de burgerlijk verantwoordelijke partij de ontvankelijkheid der aanstelling als burgerlijke partij betwisten, beweerende dat de rechtsvordering ingesteld door eene gehuwde vrouw, gemeen in goederen, een roerend karakter bezit, dat de schadevergoeding zelfs ten persoonlijke titel door de echtgenoot opgevorderd, in de gemeenschap valt en dat diensvolgens de man alleen, als hoofd der gemeenschap in rechte mag handelen;

Aangezien de vordering strekkende tot het herstellen der schade berokkend door een misdrijf, toebehoort aan al degenen die deze schade hebben geleden (art. 3 der wet van 17 April 1878) hetzij rechtstreeks, hetzij onrechtstreeks;

Aangezien de burgerlijke partij haren eisch steunt op de morele schade die zij beweert persoonlijk geleden te hebben ten gevolge van

het misdrijf waarvan haren man het slachtoffer geweest is en waarvoor betichte terecht staat;

Aangezien voor het uitoefenen dezer persoonlijke rechten door de gehuwde vrouw, geen andere vereischte bestaat dan de machtiging van haren man (zie Verbreking 12 Maart 1905, 2° Kamer Pas. 1906 I en de besluiten van eerste advocaat generaal Mr Terlinden); Aangezien deze machtiging behoorlijk gegeven werd;

Aangezien het niet betwist wordt dat Jozef Mertens, echtgenoot van de burgerlijke partij slachtoffer is geweest van een arbeidsongeval en als zulkdanig onderworpen is aan de wet van 24 December 1903;

Aangezien de betichte zijn werkgevel was en onder de bevelen stond van de burgerlijk verantwoordelijke partij, de General Motors Cy., werkgeefster;

Aangezien dat het dus vaststaat dat eene aanvraag tot volledige schadeloosstelling van wege Jozef Mertens, persoonlijk, tegenover den vermoedelijken dader van het ongeval Wilms niet ontvankelijk zou zijn, daar dezen eisch tegenstrijdig zou staan met de wetsbepalingen der Wet van 24 December 1903;

Aangezien inderdaad artikel 21 van voornoemde wet, samengesmolten met de wet van 28 September 1931, (behandeld in Hoofdstuk II artikel 19.20-21) enkel aan het slachtoffer en zijne rechthebbende van een werkongeval een verhaal tegenover den dader van een werkongeval verleend in een enkel, bijzonder en nauwkeurig bepaalde uitzondering, vermeld in lid 1 van voornoemd artikel 21, geval dat zich niet voordoet, en dat het vaststaat dat de wet op de werkongevallen van stipte toepassing is, daar zij eene uitzonderingswet uitmaakt;

Aangezien de beweerdte persoonlijke aan de vrouw toegebrachte morele schade, moest ten slotte het herstel ervan toegewezen worden door de Rechtbank aan de vrouw, burgerlijke partij in eigen naam en ten persoonlijke titel in het huidige geval, er op neer zou komen en gelijk zou staan met eene verrijking van de wettige gemeenschap, daar de schadevergoeding van rechtswege deel zou uitmaken van en in deze gemeenschap zou vallen;

Aangezien in die omstandigheden de aanvraag gelijk staat met eene rechterlijke aanvraag rechtstreeks ingediend door het slachtoffer zelve tegenover een werkongeval en de voor hem burgerlijk verantwoordelijke persoon, hetgeen stellig verboden is door de wet van 24 December 1903;

Aangezien het niets ter zake doet dat de burgerlijke partij inbrengt dat zij persoonlijk niet gebonden is noch met Wilms noch met de burgerlijk verantwoordelijke partij onder de banden van een werkcontract en dat het haar dus vrij staat schadevergoeding te eischen tegenover deze, die ten haren opzichte derde personen daartstellen;

Aangezien de burgerlijke partij in geval zij zelfs als derde en onafhankelijke persoon in het proces kon beschouwd worden dan nog houdt zij geen rekening en verliest uit het oog dat zij rechtverkrigend is van haren verongelukten echtgenoot, dat zij recht heeft in gebeurlijke geval op de helft in de gemeenschap en zelfs erfgenaam kan zijn van haren echtgenoot, en dat de wet op de werkongevallen zooals gezegd haar streng verbod doet in hare hoedanigheid van rechtverkrigende of rechthebbende van het slachtoffer op hare beurt en afzonderlijk een dergelijke rechterlijke aanvraag in te leiden;

Aangezien vrouw Jos. Mertens aldus niet gerechtigd is schadevergoeding te vragen voor een persoonlijk geleden leed, kon zij dit zelfs bewijzen, zoolang deze actie gevorderd werd tegenover een werkgezel van haren echtgenoot of zijn voormaligen patroon;

Om deze redenen :

Rechtsdoende tegensprekelijk, alle andere of tegenstrijdige besluiten verwerpende, zegt de rechtbank voor recht dat de aanstelling van de burgerlijke partij Bertha Verhavert niet ontvankelijk is noch tegenover betichte noch tegenover Van Sittart;

Wijst ze diensvolgens van haren eisch af met veroordeeling tot de kosten harer aanstelling.

HANDELSRECHTBANK TE ANTWERPEN

13 APRIL 1933.

Referendaris : M. Arendt.

Pleiters : Mters R. Victor en Van Lint de Jeude.

CONCORDAAT. — NIET VERVALLEN WISSELS KOMEN NIET IN AANMERKING VOOR HET VASTSTELLEN DER VEREISCHE MEERDERHEDEN. —

Gedisconteerde maar nog niet vervallen wissels mogen voorwat de berekening der door de wet voor de toekenning van een concordaat vereischte meerderheden, niet in aanmerking genomen worden.

Concordaat Hacke.

Gezien artikels 2 en 15 der wet van 29 Juni 1887;

Gehoord in zijn verslag gedaan in de Raad-

kamer, Mijneer Poignard, afgevaardigde Rechter, gelast den toestand van aanvrager te onderzoeken, de vergadering der schuldeischers vóór te zitten en toezicht te houden over de verhandelingen van het concordaat ;

Aangezien, volgens de rechtspraak, de schuld van eischeres « Société Anversoise de Crédit et d'Escompte » alleenlijk mag toegelaten worden tot het passief, voor het gezamenlijk bedrag der op vervalldag gekomen wissels, en niet, zooals voornoemde bankinstelling het beweert, voor het geheel der gediscoteerde handelsetfecten, welke het debetsaldo van aanvragers loopende rekening daarselst ;

Aangezien het aldus blijkt dat aanvrager de bijtreding aan zijne voorstellen heeft behaald van meer dan de helft zijner schuldeischers, welke meer dan de drie vierden van het totaal der schulden vertegenwoordigen ;

Aangezien nochtans schuldeischers « Société Anversoise de Crédit et d'Escompte » de kwade trouw van aanvrager inroept om zich tegen de bekrachtiging van het concordaat te verzetten ;

Aangezien aanvrager genoegzaam bewijst dat de verscheidene wissels welke hij door schuldeischers heeft laten disconteerden, regelmatig getrokken zijn geweest, ingevolge werkelijke mondelinge verkoopsovereenkomsten ;

Aangezien de andere door schuldeischers aangehaalde verwijten en beschuldigingen noch afdoende zijn, noch ter zake dienende ;

Aangezien de rechtspleging regelmatig is en dat geene redenen getrokken 't zij uit het openbaar belang, 't zij uit dit der schuldeischers het failliet voorkomend concordaat schijnen te beletten ;

Aangezien diensvolgens het concordaat door gezegden heer Hacke aangevraagd, dient bekrachtigd te worden ;

Om deze redenen :

De rechtbank, wijst schuldeischers « Société Anversoise de Crédit et d'Escompte » af van haren eisch ; verwijst haar tot dezes kosten.

Bekrachtigt het failliet voorkomend concordaat door voornoemden heer Hacke bekomen ; legt de kosten ten laste van aanvrager ; vonnis uitvoerbaar niettegenstaande beroep en zonder borgstelling.

WERKRECHTERSRAAD VAN ANTWERPEN.

KAMER VOOR WERKLIEDEN. — 29 DEC. 1932.

Voorzitter : M. Rosens.
Rechtskundig adviseur : Mr. Swennen.

GEZINSVERGOEDING. — TOEPASSING VAN ART. 20 AL. 3 VAN DE WET VAN 4 AUGUSTUS 1930. — KIND DOOR EISCHER OPGEVOED EN WAARVAN DE OUDERS IN DE ONMOGELIJKHEID VERKEEREN TOT HET ONDERHOUD BIJ TE DRAGEN.

De arbeider, welke voorziet in de opvoeding van een vreemd kind, waarvan de ouders in zulken staat van armoede verkeerden dat het hun onmogelijk is tot het onderhoud van hun kind bij te dragen, mag voor dit kind aanspraak maken op gezinsvergoeding in gevolge artikel 20 al. 3 van de wet van 4 Augustus 1930.

Rooman t/ Antw. Vereen. voor uitkeering van kindertoeslag.

Gezien de inleidende dagvaarding van deurwaarder Charles Mertens in dato van 2 December 1932, strekkende tot betaling eener som van 120 fr. ten titel van gezinsvergoeding, met de gerechtelijke intresten en de kosten des gedings ;

Gehoord de partijen en hunne middelen en besluiten ;

Aangezien de poging tot verzoening ter zitting aangewend, vruchteloos is gebleven ;

Aangezien de vraag gesteund is op artikel 20, al. 3 van de wet van 4 Augustus 1930, welk zegt dat, voor het toekennen der gezinsvergoeding, ook in aanmerking komen de kinderen welke de echtelingen werkelijk ten hunnen laste hebben genomen in geval van verlaten of wegens overlijden of invaliditeit van vader en moeder ;

Aangezien aanlegger de toepassing van voornoemde wetsbepaling vraagt voor het kind Josephine, geboren den 7 Januari 1926, dochter van Irma B., en erkend bij huwelijk door Walrand L., welk kind vanaf den ouderdom van vier maanden door zijne moeder bij aanlegger en zijne echtgenoot werd uitbesteed ;

Aangezien in feite het bewezen is dat genoemd kind sindsdien, na het huwelijk der moeder, volledig ten laste gevallen is van aanlegger, welk het als zijn eigen kind heeft opgevoed ;

Dat anderzijds de moeder en haar echtgenoot in zulken staat van armoede verkeerden dat het hun onmogelijk is tot het onderhoud van het kind bij te dragen ;

Aangezien derhalve bedoeld kind wel degelijk moet worden aanzien als zijnde op dit oogenblik en gedurende de betwiste periode van Januari tot September 1932 door zijne ouders verlaten ;

Dat inderdaad uit de bespreking van genoemd artikel van de wet van 4 Augustus 1930

blijkt dat het woord « verlaten » in breedten zin mag worden opgevat en dat het inzicht van den wetgever vooral geweest is te beletten dat lieden vreemde kinderen zouden opnemen enkel met het doel de gezinsvergoeding er voor te kunnen ontvangen (zie verklaring Delattre in de Kamer van Volksvertegenwoordigers) ; dat waar dit inzicht duidelijk afwezig is voornoemde wetsbepaling niet beperkend dient te worden toegepast en bijgevolg de gezinsvergoeding mag worden toegekend ;

Aangezien het gevraagde bedrag niet is betwist ;

Om deze redenen :

De Werkrechtersraad, alle andere of tegenstrijdige besluiten verwerpende, beslissende tegensprekelijk, geeft akte aan verweerster dat zij het geding schat op meer dan twee honderd vijftig frank voor de bevoegdheid en het ressort ; veroordeelt verweerster om aan aanlegster te betalen ten titel van gezinsvergoeding voor het tijdperk Januari 1932 tot en met September 1932 de som van honderd twintig frank (120) met de gerechtelijke intresten en de kosten des gedings, geraamd op de somme van 21.85 fr.

Nederlandsche Rechtspraak

KANTONGERECHT GROENLO

3 NOVEMBER 1933

Kantonrechter-plv. : A. G. J. Tenkink.

OVERTREDING VAN HET UNIFORMVERBOD

Het dragen van een « Hitler-broek » kan slechts in combinatie met het dragen van een bruin hemd uitdrukking zijn van een bepaald staatkundig streven. Vrijpraak.

Het O. M. tegen C. F. A. P.

Wij, Kantonrechter, enz. ;

Gezien de akte van dagvaarding den 9^{en} Oct. 1933 aan den verdachte betekend, ten einde op 20 Oct. d.a.v. terecht te staan, ter zake dat hij den 25^{en} Sept. 1933 des voormiddags circa 9.30 uur te Groenlo, in het openbaar op het Marktplaatsje aldaar gedragen heeft een licht-bruine, althans bronskleurige rijbroek, model rijbroek, met om zijn middel door de lussen, hiervoor aan deze broek gemaakt, een bruine riem, en sportkousen en hooge zwarte schoenen, en een geel sporthemd met omliggende kraag, en op zijn hoofd een platte zoogenaamde Duitsche pet, welke bovenbedoelde kledingstukken, althans bovenbedoelde broek uitdrukking waren van het streven van de Nationaal-Socialisten, althans van een bepaald staatkundig streven ;

Overwegende, dat de onder eede ter terechtzitting gehoorde getuigen Aaftink en Koehorst verklaard hebben verdachte op de Markt te Groenlo te hebben gezien in een bruine korte broek, sportkousen, hooge zwarte laarzen, een geelachtig hemd en een blauwzwarte pet volgens Koehorst en een Duitsche pet volgens Aaftink ;

O. dat de jongens op straat tegen verdachte Heil Hitler riepen en getuigen verdachte's broek in beslag hebben genomen, deze toonden aan de Duitsche commiezen, welke hun, getuigen, zeiden dat dit een Hitlerbroek was, evenals de Hollandsche grensdouane, daaromtrent naar zijn aandeel gevraagd ;

O. dat S. F. Ebbing onder eede als deskundige gehoord, heeft verklaard dat zij als naalster 3 maanden in Duitschland werkzaam is geweest en aldaar persoonlijk verscheiden Hitler-broeken heeft gemaakt, en dat de broek, die haar thans getoond wordt, een Hitlerbroek is ;

O. dat verdachte erkent de broek, die hem ter zitting getoond wordt, op de Markt te Groenlo aangehad te hebben, dat hij deze in Arnhem heeft gekocht, doch van meening is dat een echte Hitlerbroek lichter van kleur is ;

O. dat verdachte verder heeft medegedeeld dat zijn pet een gewone chauffeurspet was en dat de verdere kledingstukken die hij droeg bestonden uit een geelachtig overhemd en riem, sportkousen en hooge zwarte laarzen en dat hij alles, behalve de pet, riem en in beslag genomen broek, die hij op de Markt droeg, thans ter zitting ook aan heeft en dat het hemd echter veel bruiner was dan dat der Nazi's ;

O. dat Wij uit vorenstaande bewijsmiddelen, alle in onderling verband en samenhang beschouwd, alle vervattende redegevende feiten en omstandigheden, welke tot de beslissing medewerken en hier herhaald worden geacht, bewezen achten dat verdachte zich ten tijde in de dagvaarding vermeld heeft bevonden op de Markt te Groenlo en aldaar heeft gedragen een bruinegeelachtige broek met riem, sportkousen, hooge zwarte laarzen, een geelachtig hemd en een blauwzwarte pet en dat hij toen door de jongens op de Markt te Groenlo begroet is met den uitroep Heil Hitler ;

dat verdachte deze feiten heeft erkend, althans niet heeft ontkend, doch heeft verklaard dat de broek geen Hitlerbroek zou zijn, doch Wij het deskundig oordeel van deskundige Ebbing tot het Onze maken en deze broek derhalve als een Hitlerbroek beschouwen ;

O. dat ook verdachte de in beslag genomen en hem ter zitting getoonde broek erkent te hebben gedragen op de Markt te Groenlo, evenals de andere in de dagvaarding genoemde kledingstukken, waarvan hij zegt ook thans ter zitting laarzen, sportkousen en hemd nog aan te hebben ;

O. dat verdachte zegt dat het hemd geen Hitlerhemd is, daar laatstgenoemd hemd minder bruin is en Ons inderdaad uit eigen waarneming ter terechtzitting en wetenschap bekend is, dat het hemd niet gelijk van kleur is, als hetgeen door de Nationaal-Socialisten pleegt te worden gedragen, terwijl hetzelfde geldt voor laarzen en kousen ;

O. dat derhalve alleen is komen vast te staan, dat verdachte in het openbaar, namelijk op de Markt te Groenlo een Hitlerbroek heeft gedragen en dat eenige opgeschooten jongens op de Markt verdachte ziende passeeren met een Hitlerbroek, een veel voorkomend geel getint hemd, Ons uit eigen waarneming ter terechtzitting bekend, hooge zwarte laarzen, donkere sportkousen en pet, zoodat deze kleedij op den minder ontwikkelden man van de straat den indruk kon maken een Hitleruniform te vertegenwoordigen — hebben geroepen Heil Hitler ;

O. dat Ons echter uit eigen waarneming en wetenschap bekend is dat, gelijk boven vermeld, het door verdachte gedragen hemd een geheel andere kleur had dan hetwelk de Nationaal-Socialisten als voorgeschreven plegen te dragen, terwijl ook de andere kledingstukken te weten laarzen en kousen, door verdachte ter terechtzitting gedragen, geen onderdeel uitmaakten van de door de Nationaal-Socialisten voorgeschreven uniform en evenmin is komen vast te staan dat de door verdachte gedragen pet daarvan een onderdeel uitmaakt ;

O. dat derhalve de vraag dient beantwoord of het dragen van een Hitlerbroek uitdrukking is van een bepaald staatkundig streven, dat der Nationaal-Socialisten ;

O. dat in het Voorloopig Verslag betreffende de wet van 15 Sept. 1933, S. 476 in § 7 de vraag wordt gesteld of het de bedoeling is dat, wie slechts een tot een uniform behoorend kledingstuk draagt, niet strafbaar is ;

O. dat de Minister van Justitie daarop in de Memorie van Antwoord heeft medegedeeld, dat de mogelijkheid bestaat, dat een combinatie van kledingstukken b.v. een gekleurd overhemd zonder jas of vest, doch met een hoogen hoed gedragen als uitdrukking van een bepaald staatkundig streven wordt gekozen zonder dat in een zoodanig geval een van de betrokken kledingstukken op zich zeli beschouwd uitdrukking behoeft te zijn van een bepaald staatkundig streven ;

O. dat in casu slechts is komen vast te staan dat verdachte een broek heeft gedragen, welke een onderdeel vormt van een uniform der Nationaal-Socialisten, doch geenszins dat hij verdere onderdelen van een dergelijke uniform in het openbaar heeft gedragen ;

dat slechts de Nazi-uniform qua talis uitdrukking is van een bepaald staatkundig streven, namelijk dat der Nationaal-Socialistische partij, omdat het de door de Nationaal-Socialistische partij gekozen en voorgeschreven uniform is, die het bepaald staatkundig streven openbaart ;

dat Wij meenen dat deze interpretatie geenszins in strijd is met het ter zake door den Minister gegeven antwoord, welke spreekt van het geval dat een gekleurd overhemd met hoogen hoed gedragen als uitdrukking van een bepaald staatkundig streven wordt gekozen, zonder dat een dier kledingstukken op zich zeli beschouwd uitdrukking behoeft te zijn van een bepaald staatkundig streven ;

dat Wij daar dan uit vermeen te mogen afleiden dat, als een staatkundige partij als een gekleurd overhemd met hoogen hoed te dragen voorschrijft, het dragen van deze beide kledingstukken het staatkundig streven dier partij openbaart, terwijl alleen het dragen van de hooge hoed of het voornoemde hemd dit geenszins doet en de drager de wet niet overtreedt ;

dat mogelijk het enkel dragen van een zeer op den voorgrond tredend onderdeel van een door eenige staatkundige partij voorgeschreven kleding zou kunnen worden aangemerkt als te zijn uitdrukking van haar bepaald staatkundig streven, doch wat hiervan ook moge zijn, in dit geval geen sprake is, daar juist het kenmerkende van de Hitler-uniform gelegen is in het bruine hemd, dat hier ontbrak ;

dat de staatkundige partij der Nationaal-Socialisten niet alleen een broek, in casu een Hitlerbroek, zooals vaststaat dat verdachte er een in het openbaar droeg, als uniform voorschrijven, zoodat ook niet gezegd kan worden dat verdachte de broek als uitdrukking van het bepaald staatkundig streven, namelijk dat der Nationaal-Socialisten, heeft gedragen en evenmin gebleken is van een ander bepaald staatkundig streven ;

O. dat derhalve niet wettig en overtuigend bewezen is hetgeen verdachte is te laste gelegd, met name niet dat de genoemde kledingstukken zijn gedragen als uitdrukking van een bepaald staatkundig streven en nu dit element van art. 435a niet bewezen is, verdachte van hetgeen hem te laste is gelegd zal behooren te worden vrij gesproken, enz..

Hooger beroep aanhangig.

(Weekblad van het Recht.)

Wetgeving

WETSONTWERP

houdende wijziging van de bepalingen van het Tucht- en Strafwetboek voor de Koopvaardij en Zeevisserij, betreffende het bedrieglijk in- en ontschepen van personen.

ONTWERP DOOR DEN SENAAT OVERGEMAAKT

Eerste artikel.

Het 2e lid van artikel 44 van de wet van 5 Juni 1928, vormende het tucht- en strafwetboek voor de koopvaardij en de zeevisserij, wordt het 1ste lid van artikel 47.

Het 1ste lid van artikel 44, benevens artikelen 45 en 46 van dezelfde wet zijn ingetrokken en door de volgende bepalingen vervangen :

Art. 44. — Wordt gestraft met gevangenisstraf van acht dagen tot één jaar en met geldboete van honderd frank tot duizend frank of met slechts een van die straffen, hij die zich bevonden heeft, zonder zijn tegenwoordigheid aldaar te kunnen rechtvaardigen, hetzij aan boord van een Belgisch vaartuig, te welker plaatse dit ook zij, hetzij aan boord van een vreemd vaartuig, in de wateren van het Rijk, indien de inscheping of de ontscheping in die wateren heeft plaats gehad.

Met dezelfde straffen wordt gestraft hij die, door om het even welk middel, de inscheping, het verblijf aan boord of de ontscheping van een persoon, op wien het bepaalde bij het vorig lid toepasselijk is, in de hand heeft gewerkt.

Maakt de schuldege evenwel deel uit van de bemanning van een Belgisch vaartuig, dan bedraagt de gevangenisstraf ten minste één maand en de geldboete ten minste vijfhonderd frank.

De passagier, aan boord van een Belgisch vaartuig voorzien bij het 1ste lid, wordt, voor den duur van zijn tegenwoordigheid aan boord, als zeeman beschouwd en is aan de bepalingen van dit wetboek onderworpen. Bovendien kan hij gedwongen worden tot het verrichten van werk volgens zijn bekwaamheid.

Art. 45. — Ieder kapitein van een Belgisch vaartuig is gehouden onverwijld, in de eerste haven waar hij aanlegt, aan den waterschout van het Rijk of van de Kolonie of, in het buitenland, aan den Belgischen Consul, kennis te geven van de aanwezigheid op zijn schip, van elken persoon die zich aldaar op onregelmatige wijze bevindt.

In het Rijk of in de Kolonie mag die persoon niet ontscheept worden zonder toelating van den waterschout.

Is hij van vreemde nationaliteit, dan kan hij, tot dat hij gerepatriëerd wordt, ter beschikking van de Regeering in het Rijk of in de Kolonie gehouden worden. De kosten van onderhoud en van repatriëering komen ten laste van het schip.

In het buitenland wordt die persoon, indien hij van vreemde nationaliteit is, ontscheept in de eerste haven waar die ontscheping mogelijk is.

Is er evenwel een Belgisch Consul in de haven, dan wordt dezes tusschenkomst gevorderd met het oog op de eventuele overlevering van den passagier in handen van de bevoegde overheid.

Iedere overtreding van deze bepalingen wordt gestraft met de straffen voorzien bij artikel 44, 1ste en 3e lid.

Art. 46. — Iedere kapitein van een vreemd vaartuig, die in een haven van het Rijk aanlegt of verblijft, is gehouden onverwijld aan den waterschout kennis te geven van de aanwezigheid op zijn schip van elken persoon die zich aldaar op onregelmatige wijze bevindt of die niet voorzien is van de voor zijn toelating op het grondgebied vereischte bescheiden.

Die persoon mag niet ontscheept worden zonder toelating van den waterschout.

Is hij van vreemde nationaliteit en werd hij zonder die toelating ontscheept, dan wordt hij, hetzij door de zorg van den kapitein terug ingescheept, hetzij op kosten van het schip gerepatriëerd.

Hij kan, hetzij op aanvraag van den kapitein, tot dat het schip afvaart, hetzij tot dat hij terug ingescheept of gerepatriëerd wordt, ter beschikking van de Regeering gehouden worden ; de kosten van onderhoud komen ten laste van het schip.

Iedere overtreding van deze bepalingen wordt gestraft met geldboete van vijfhonderd frank tot tien duizend frank.

Van den kapitein kan een borgtocht gevorderd worden, tot zekerheid van de betaling der geldboete en van de terugbetaling der kosten van onderhoud en repatriëering. De afvaart van het schip kan door den waterschout worden verdaagd tot na de storting van dien borgtocht.

Art. 2.

Deze wet wordt van kracht daags na hare afkondiging in den « Moniteur ».

Brussel, 2 Augustus 1933.

De Voorzitter van den Senaat,
Baron A. d'HUART.
De Secretarissen,
MATAGNE, Léon.
HUISMAN VAN DEN NEST.

AAN ONZE ABONNÉS !

Het ligt in eenieders bereik met wat goeden wil, ons ten minste één nieuw abonnent bij te brengen.

DAT IEDER HIERVOOR ONMIDDELIJK ZORGE!!

KIESRECHT EN KIESPLICHT

Het tweede deel van den huidige jaargang van het «Zeitschrift für öffentliches Recht» (Weenen en Berlijn), bevat een uitgebreide en zeer belangwekkende verhandeling over het recht en de plicht te stemmen, door Gustav Jahn uit München.

Over dit ontwerp is zeer weinig literatuur voorhanden, en aan den grondslag ervan ligt nog immer, naar de meening van den auteur, de diepzinnige studie van von Triepel in het begin dezer eeuw geschreven. Naar deze opvatting kan de verplichting aan een kiezing deel te nemen, niet verrechtvaardigd worden. Nadien werd echter het tegenovergestelde beweerd door Gehken, in een schets verschenen in 1909; doch met de onmiddellijke toevoeging dat de politieke doelmatigheid dezer verplichting zeer gering is.

Historisch doet zich deze verplichting schaarsch voor, en het is betekenend, merkt de auteur op, dat hoewel het stemrecht sedert 140 jaren een zeer groote uitbreiding genomen heeft, de stemplicht daarentegen zeer weinig bijval gevonden heeft; ze bestaat in Liechtenstein, Mexico, Venezuela, San Salvador, in eenige kantons van Zwitserland, in België en Nederland.

Voorstanders der stemverplichting waren in Duitschland de aanhangers der Deutsch-nationale Reformpartij, doch hun pogingen stuitten op opwerpingen en bedenkingen door Preuss samengevat en welke hierop neerkomen dat de dwang praktisch niet doorgevoerd kan worden, en het onnuttig is het politieke bewustzijn door strafbepalingen te willen in het leven roepen.

Het streven om een stemverplichting wettelijk te doen ingang vinden, heeft zeer dikwijls in verband gestaan met de verdediging der parlementaire instellingen die noodzakelijkerwijze op een stemverplichting moet uitgewerkt worden. In België is de gedachte der verplichting immer hooggehouden door de liberaliseerende opvattingen, in Nederland daarentegen waren het vooreerst de katholieke afgevaardigden die voor deze invoering optraden.

De wijsgeerige verhandeling van het vraagstuk laat de auteur terzij, hij vergenoegt zich met aan te stippen dat enerzijds voorgehouden werd dat het stemrecht een zuivere subjectieve bevoegdheid is waarvan de uitoefening aan geen dwang mag onderhevig zijn, en anderzijds beweerd werd dat deze verplichting een staatsburgerlijke plicht is, aan dewelke men zich niet mag onttrekken.

Het praktisch nut der verplichting ligt volgens de auteur in het feit dat een zoo groot mogelijk deel der stemgerechtigden van hun recht gebruik maken, zoodat hierdoor de duidelijke uitdrukking van den volkswil ten zeerste in de hand gewerkt wordt.

Het moet echter opgemerkt worden dat het volstrekt niet vereischt is dat in een staat ieder burger kiezer weze, daar het voor een nuttige uitoefening van het stemrecht noodzakelijk is dat de draagkracht er van gewaardeerd worde. Om deze reden wordt tot een bepaalde ouderdom het stemrecht ontzegd en nog andere beperkende maatregelen getroffen. Er moet ook in acht genomen worden dat juist dezen die zich, wegens omwille hunner onwetendheid, aan den politieke gang der zaken niet interesseeren, zich onthouden; wek nu zou het opleveren deze menschen te dwingen iets te doen waarvoor ze blijkbaar rationeel onbekwaam zijn?

Er is echter meer, wanneer inderdaad de beslissende richting der staatspolitiek afhangt van een meerderheid, is het ten zeerste gewenscht dat het grootst mogelijk aantal onbekwamen zich afzijdig houden.

De vorming der meerderheden houdt inderdaad hiermede verband.

Door deze afzijdigheid wordt slechts bereikt wat de wetgever evenzeer beoogt en gedeeltelijk verwezenlijkt door bepaalde restrictieve maatregelen. Een wettelijke verplichting voor deze personen zou in tegenstrijd zijn met de inzichten van den wetgever vertolkt door tegengestelde voorschriften, en zou er toe leiden enerzijds kiezers aan te voeren die anderzijds zouden geweerd worden, althans, indien het praktisch mogelijk ware.

Het is stellig zeker dat slechts een onbeduidend aantal onthoudingen te wijten zijn aan de gebeurlijke ongemakkelijkheden aan de uitoefening van het kiesrecht verbonden.

Wat het euvel der onwetendheid betreft, dit wordt gedeeltelijk weggenomen bij een onrechtstreekse verkiezing door dewelke men zijn stem uitbrengt opdat een ander ze nogmaals gebruiken zou met meer kennis van zaken.

Voor den minder knappen groeit de verwarring met het aantal der ingebrachte lijsten, in tijden van nood groeit de deelneming in groote mate, dikwerf ten bate der oppositie daar deze laatste het luide der werkelijke of vermeende tekorten verkondigen zal, openbaring die een dankbaar gehoor bij de massa vindt. hoe zinledig ze soms ook moge wezen omdat de massa niet bij machte is zich rekenschap te geven van het uiteindelijke nut der voorgestelde maatregelen en zich trouwens achteraf niet vergewissen kan of de beloften uitgevoerd werden; het is trouwens aan geen twijfel on-

derhevig dat de massa bij de stemming nooit aan de toekomst denkt wat een groot gevaar voor het gezond beleid der staatszaken daartoe stelt.

In deze omstandigheden komt de onthouding als de minst schadelijke houding voor.

Tot staving der stemmingsverplichting werd beweerd dat de uitoefening van het stemrecht het staatsburgerlijk bewustzijn bevordert en de opleiding van den kiezer bewerkstelligt. De zwakte dezer stelling hoeft niet aangetoond voor wie met de praktische realisering van dit stemrecht vertrouwd is.

De auteur gaat echter verder; men meene toch niet zegt hij, dat de massa welke de kiesmeetings bijwoont, er naar toe gaat om voorlichting te verwerven: de deelnemers dezer vergadering zijn reeds vooraf overtuigd.

De ontzegging van het stemrecht in het stelsel der stemmingsverplichting schijnt de auteur als onlogisch toe omdat deze onthouding opgelegd wordt als strafmaatregel dan wanneer dezelfde onthouding als strafbaar feit bestempeld wordt; de logische doorvoering der principes zou een gedwongen plichtsvervulling eischen, doch tegen deze laatste beweringen zijn afdoende redenen welke de huidige regeling volkomen wettigen.

Als bevestiging zijner opvattingen haalt de schrijver het voorbeeld van Nederland, aan waar, na grondige bespreking, de verplichting ingevoerd werd, doch waar na besef van mislukking algemeen naar ontlasting gestreefd wordt.

Er is slechts verplichting bij de stembus te verschijnen, eigenlijke verplichting te stemmen bestaat niet, niettemin deed zich een groot aantal onthoudingen voor die de Regeering er toe noopten een voorstel tot opheffing der strafbepalingen in te dienen, voorstel dat trouwens geen goed gevolg had. Ook naar de meening van Kranenburg zegt Jahn, is de verplichting een theoretische moeilijkheid en een praktische mislukking.

De auteur komt dus tot de slotsom dat de stemming wegens talrijke bezwaren, waarvan een deel alle stemming treft, dient vermeden.

In deze overigens zeer goede studie laat Jahn de algemeene rechtsprincipes die aan den grondslag liggen van het stemrecht, onverlet en merkt zelfs aan, niet zonder een stipje misprijzen, dat al deze beschouwingen slechts een betrekkelijke waarde hebben. Men voelt duidelijk dat het bij hem er slechts om gaat, op uitsluitend praktische gegevens een vurige verdediging van het vrije stemrecht voorop te zetten.

Tegenover deze zienswijze kan men echter gegronde bedenkingen opperen.

Vooreerst kan het moeilijk geloofwaardig worden dat de zuiver wetenschappelijke substratum van een stelsel ongetwijfeld noodzakelijk is, wil men niet van de praktijk een hortend complex van feitelijke transacties maken.

Bovendien is een gezonde theorie immer gebouwd op een nauwkeurig onderzoek van het daadwerkelijk gebeuren, en zoowel als elders moet ze hier ook de grondslagen der werking vormen.

Buiten de eenige vernoemde auteurs, wordt zelf geen melding gemaakt van de belangwekkende beschouwingen over dit onderwerp van Jellinek, Kelsen, Hauriou, Esmein, Rossi, Meyer en anderen. Bij Jahn wordt de verplichte stemming als praktisch ondoelmatig voorgesteld — doch deze redenering valt, wanneer het uitgaat, is, dat op bepaalde plaatsen ze wel doelmatig is, of minder nadeel oplevert dan een vrije stemming voordeel opleveren zou en dus behouden moet blijven wegens haar innerlijke waarde. Veel logischer schijnt ons de weerlegging der verplichting in het stelsel van Hauriou. (Dr. Constitutionnel, 2^e uitgave, blz. 192), in hetwelk ze zoowel principieel onhoudbaar als praktisch afkeurenswaardig voorgesteld wordt.

Daartegenover staat de zuiver rechtstheoretische verrechtvaardiging der verplichting van Kelsen (Algemeine Staatslehre 1925. Springer-Berlijn, blz. 271).

Zeer belangwekkend is ook de diepzinnige studie van Jellinek (Algemeine Staatslehre 1929, Berlijn, blz. 429).

Jahn weidt ook eenige beschouwingen aan het stelsel van hier te lande, en vergeet hierbij een gewichtig punt, namelijk dat de beste waarborg eener vrije kiezing de verplichte stemming is, daar de verplichting het eenigste middel is om bij geheime stemming alle mogelijkheid van dwang of drukking uit te schakelen. Een zeer recent en historisch voorbeeld in de Duitsche verkiezingsgeschiedenis is daar het bewijs van. Hoe welsprekend de uitslag ook moge zijn, en misschien juist daarom, kan een buitenlander, levende onder het stelsel der volstrekte vrijheid van keuze echter gewaarborgd door verplichte materiele stemming, moeilijk beseffen dat een vrije stemming wel degelijk een vrije verkiezing is.

Dit alles doet echter geen afbreuk aan de groote innerlijke waarde der studie van Jahn. We moeten hem dank zeggen dat hij de gevaren der verplichte stemming in zulk en schril licht heeft gezet.

V. LENNEP.

Jaarlijksche Algemeene Vergadering der Nederlandsche Advocatenvereniging

Op 25 November l.l. had te Utrecht de jaarlijksche algemeene vergadering plaats van de Nederlandsche Advocaten-Vereeniging. Wij ontleenen aan den «Nieuwen Rotterdamschen Courant» van 26 November, een verslag over deze belangrijke vergadering.

De advocaten en de crisis Gevolgen, gevaren, maatregelen.

Openingsrede van den voorzitter Mr J. Drost.

De voorzitter spreekt een rede uit, waarin hij, na den minister voor zijn aanwezigheid dank gezegd te hebben, het volgende opmerkt:

Ik heb mij afgevraagd, welken invloed de Nederlandsche balie ondervindt van de ontzaglijk zware economische crisis, waaronder de wereld gebukt gaat.

Natuurlijk; wij weten allen dat de crisis ook de balie heeft getroffen. Moge de leek al denken, dat juist in tijden van economische inzinking de hieruit ontstane moeilijkheden het werk van den advocaat, als raadsman en als verdediger, doen toenemen, de balie ondervindt de onjuistheid van die meening en begrijpt, dat het niet anders kan zijn. In het bijzonder degenen onder ons, die het grootste deel van hun tijd geven aan de handelspraktijk, weten dat ons werk slechts dan groeit, wanneer het nijverheid, handel en scheepvaart goed gaat. Dat velen onder ons door de ongunst der tijden worden getroffen, staat vast.

Voor hen, die een enigszins belangrijke praktijk hadden, is de vermindering daarvan onaangenaam, maar bedenkelijk is zij voor velen, vooral jongeren, onder ons, die van hunne toch reeds niet groote praktijk een deel hebben zien verdwijnen, en tegelijkertijd moeten constateren dat, ondanks deze vermindering der totale hoeveelheid werk, het aantal der advocaten voortdurend stijgt.

Wanneer ik nu daarbij bedenkt, dat waarschijnlijk ons een wijziging onzer rechterlijke organisatie te wachten staat, die, door verhooging van de bevoegdheidsgrens van den kantonrechter, in een groot aantal zaken de verplichte vertegenwoordiging door een procureur zal doen verdwijnen, dan meen ik te mogen zeggen dat voor een deel der huidige en toekomstige advocaten de toekomst somber is.

Maar ook voor de balie als geheel, voor den stand der advocaten, kan hieruit gevaar ontstaan. De advocatuur is onder de vrije beroepen datgene, waarin het ontbreken van voldoende inkomsten de grootste gevaren medebrengt, voor de beoefenaren van dit beroep zelve en voor de maatschappij. Het valt toch niet te ontkennen, dat geldzorgen voor zwakke karakters het gevaar vergrooten van afglijden naar ongeoorloofde praktijken en met de eer van onzen stand strijdende werkzaamheden.

Maar de aandrang tot de balie is nog steeds zeer groot. Zoo het niet reeds het geval is, zal binnenkort ook in ons land het aantal de behoefte ver overtreffen.

Moet en kan iets worden gedaan om deze gevaren te keeren, en door wien?

Een beperking van den aandrang tot ons beroep zou zeker gewenscht zijn. Dit kan alleen de Staat, de wetgever of de regeering bereiken. Verschillende hiertoe strekkende maatregelen zijn in overweging gegeven. Er is en wordt aangedrongen op verzwaring van de eischen die voor toelating tot de balie worden gesteld. Ik kan in dit kort bestek hierin niet treden, maar wil alleen zeggen wat naar mijn oordeel niet moet worden gedaan.

Het eerste is, dat geen wettelijke beperking van het aantal toekomstige advocaten moet worden ingevoerd. In Duitschland, waar het reeds lang bestaande euvel van een te veel aan advocaten niet opgeheven schijnt te zijn door de ons allen bekende en door ons betreunde maatregelen, wordt thans gepleit voor een numerus clausus in wel zeer scherpem vorm. Men propageert het denkbeeld de balie te maken tot een ambtenarenkorps, benoemd door de regeering en staande onder disciplinaar toezicht van harenwege.

Hieraan denkt in Nederland niemand, maar ook in zijn eenvoudige vorm kan de numerus clausus niet in aanmerking komen. Voor ons, advocaten, spreekt dit vanzelf, maar ik vertrouw dat ook de regeering er niet aan twijfelt, dat ook, en misschien wel in het bijzonder, in dezen tijd een vrije balie onmisbaar is in het Nederlandsche rechtswezen.

Het tweede is dat het arbeidsveld der balie niet verder moet worden beperkt. Er is reeds genoeg afgenomen, niet uitsluitend op betere gronden dan ongerechtvaardigd wantrouwen in den advocaat. Moge de regeering steeds begrijpen, dat de balie in Nederland vertrouwen blijft verdienen, ook al wordt wel eens door enkele harer leden zwaar gezondigd.

Ik zeg dit naar aanleiding van ernstige feiten uit den laatste tijd. Enkele advocaten hebben zich vergrepen aan gelden van anderen, niet van cliënten, die hun vertrouwen hebben misplaatst, maar van menschen wier belangen waren toevertrouwd aan een door den rechter hiertoe aangewezen persoon, aan den tot curator in het faillissement van hunnen schuldenaar benoemden advocaat. Naar aanleiding hiervan gaan stemmen op om het feitelijk monopolie af te schaffen, dat de Nederlandsche rechter in de overgrote meerderheid der faillissementen aan den advocaat pleegt te geven. Dat zou voor de balie een zware slag zijn, onbillijk om de zoeven genoemde reden, en bovendien zelfs niet noodzakelijk tegenover die enkelen, die in staat zijn hun plicht en hun eer zoo zeer te vergeeten. Zelfs tegen hen is voldoende bescherming te vinden in de bestaande wet, mits zij wordt gehandhaafd door hem, die hiertoe in de eerste plaats geroepen is, door den rechter. De artikelen 102 en 103 der Faillissementswet bepalen, dat gereede gelden, die voor het beheer niet noodig zijn, door den curator worden belegd ten name van den boedel op de wijze door den rechter-commissaris goed te keuren, en dat over belegde gelden de curator niet anders mag beschikken dan door een middel van door den rechter-commissaris voor gezien geteekende stukken. Die bepalingen schijnen echter door vele rechter-commissarissen te worden beschouwd als door non-usus haar kracht te hebben verloren. Die rechters zullen hun standpunt moeten herzien. Zeker, naleving dezer artikelen vordert een contact tusschen rechter-commissaris en curator, dat ook aan eerstgenoemde werk en tijd kost, maar het is de plicht van den rechter de wet te handhaven en te doen wat voor een effectieve handhaving noodzakelijk is.

Wat kan de balie zelve doen? Natuurlijk, wij, advocaten, kunnen noch willen uit onze rijen iemand weren, alleen omdat hij naar ons oordeel overtollig zou zijn, maar wat wij wel kunnen doen, is onze jonge confrères, van nu en later, helpen om hunne praktijk op juiste, op behoorlijke wijze uit te oefenen.

Ik geloof dat vele ongewenschte en zelfs vele ongeoorloofde handelingen het gevolg zijn van onbekendheid met of niet begripen van de voor ons beroep geldende gedragsregelen die staan naast en uitgaan boven wat door ieder fatsoenlijk mensch in elk beroep behoort te worden in acht genomen; van wat wij — niet geheel juist, het is een pars pro toto — onze eereregelen noemen. De noodzakelijkheid van een zich gedragen naar die regelen kan de advocaat eerst dan goed inzien, wanneer hij zich een klaar en juist begrip heeft gevormd van de taak, die de balie, en hij zelf als een harer leden, in de maatschappij, in het rechtsleven, heeft te vervullen. Ik kan hier die taak niet, zelfs niet in het kort, aangeven, maar zal geen tegenspraak ontmoeten als ik zeg, dat zij niet is wat «men», het publiek, ja zelfs vele intellectuelen zich hiervan voorstellen. Dat onmisbare begrip van de taak der balie en van de noodzakelijkheid der eereregelen kan de jonge jurist verkrijgen, voor een deel door studie, voor een deel door het voorbeeld van en den omgang met menschen uit den kring, waarin hij is opgegroeid, maar voor een deel slechts in en door eigen praktijk. Daar nu van studie dezer vragen tot dusver vrijwel geen sprake was en, door verruiming der kringen waaruit advocaten voortkomen, de goede leerscholen der omgeving relatief zeldzamer zijn geworden, beginnen de meesten onzer hun praktische loopbaan met zeer geringe kennis van de bijzondere eischen, die een goede uitoefening van ons beroep stelt. Heeft een jong advocaat het geluk zijn leerjaren door te brengen bij een ouderen confrère, die door zijn voorbeeld en voorlichting hem het juiste begrip bijbrengt, dan kan al snel zijn eigen inzicht rijpen, maar lang niet allen hebben dit voorrecht.

Hierin moet worden voorzien.

Waarde ambtgenooten, het is niets nieuws wat ik u zeg, maar het moet worden herhaald, omdat er niets wordt gedaan. Ik weet dat verschillende middelen zijn besproken in onze vergaderingen en elders, maar er moet worden gehandeld, en ook de balie moet hieraan medewerken.

De jongste wijziging van Reglement III heeft ons aan onzen plicht herinnerd. Het heeft in artikel 30, lid 2, aan de Raden van Toezicht en Discipline de bevoegdheid gegeven om ten behoeve van de jonge advocaten maatregelen te nemen, die een behoorlijke uitoefening van de praktijk kunnen bevorderen. Hier en daar is reeds iets gedaan, maar nog veel te weinig. De Raden zullen zich aan deze nieuwe taak met kracht moeten wijden. In de groote balies zullen zij hiervoor de medewerking kunnen verkrijgen van verscheidene confrères. Ik verzoek alle Raden en alle ervaren confrères deze zaak ter hand te nemen. Het is een goed en een noodzakelijk werk. En ziehier ten slotte een verband met het onderwerp, dat zoo dadelijk zal worden behandeld en zoo uitnemend door de praeadvisers is voorbereid, dit werk zal strekken tot verheffing der balie en dus de vorming bevorderen van advocaten, die in staat zijn den rechter behoorlijk voor te lichten.

De voorlichting van den rechter door den advocaat

Beraadslaging.

Daarna wordt overgegaan tot de beraadslaging over het onderwerp: «De voorlichting van den rechter door den advocaat».

Naar aanleiding van de praeadvisen zijn door het bestuur een aantal vraagpunten geformuleerd, die na de beraadslaging in stemming worden gebracht. Het resultaat der stemming is als volgt:

Stemming over de vraagpunten.

1. Moet de advocaat zich voor alles bewust zijn, dat hij, zoo in burgerlijke als in strafzaken, is een medewerker tot handhaving der rechtsorde?

Met 43 tegen 37 stemmen ontkennend beantwoord.

1a. Moet de advocaat voor alles het partijstandpunt innemen, daarbij gebonden en beperkt door het bewustzijn, dat hij is een medewerker tot de handhaving van de rechtsorde?

Met algemeene stemmen op één na bevestigend beantwoord.

2. Behoort de advocaat bij den rechter slechts te komen met die feitelijke voorstelling van zaken, die door hem zooveel mogelijk is gecontroleerd?

Met 59 tegen 21 stemmen ontkennend beantwoord.

3. Behoort het recht van vrije en onbelemmerde meeninguiting voor den advocaat als algemeen beginsel te worden geëerbiedigd?

Met algemeene stemmen bevestigend beantwoord.

4. Behoort, als algemeen beginsel, voor den advocaat het recht te worden geëerbiedigd, om zijn pleidooi naar eigen inzicht in te richten?

Met algemeene stemmen bevestigend beantwoord.

5. Dient ook den advocaat gelegenheid te worden gegeven om in burgerlijke zaken, bij verhoor van getuigen en deskundigen, en bij verhoor van partijen, aan deze personen rechtstreeks vragen te stellen?

Met algemeene stemmen bevestigend beantwoord.

6. Is overlegging eener pleitnota aan te bevelen?

Met 3 na op algemeene stemmen bevestigend beantwoord.

7. Zoo ja,

a. Behoort deze pleidooi dan terstond na pleidooi te worden overgelegd?

b. Mag in de pleitnota niet anders of meer staan dan wat gepleit is?

c. Moet, bij of na pleidooi, afschrift van de pleitnota worden verstrekt aan de tegenpartij?

a. en b. met algemeene stemmen bevestigend beantwoord.

c. met 52 tegen 18 stemmen ontkennend beantwoord.

De Vrijt, (C. Van Gerwen) Nationalist, 46, Antwerpen